

Új kréta kori őshalfaj az iharkúti dinoszaurszelőhelyről

Szabó Márton, az ELTE Őslénytani Tanszék kutatója, a Magyar Természettudományi Múzeum muzeológusa, valamint John J. Cawley, a Bécsi Egyetem kutatója nemrégiben egy, a tudomány számára új, törőfogú őshalfajt fedeztek fel. Az új fosszilis halfaj kövületei a Bakonyban található, világhírű iharkúti dinoszaurszelőhely késő kréta korú, nagyjából 85 millió éves üledékéből kerültek elő.

Az új őshalfaj a mára kihalt *Pycnodontiformes* rend tagja, mely a földtörténet triász időszakától az eocén időszakig volt jelen a földi élővilágban. A rend tagjainak legfőbb jellemzője a vastag zománcú fogakból gyöngysorszerű sorokba rendeződő fogazat, mely az ismert fajok többsége esetében a kemény táplálék összeprészésére specializálódott.

Az iharkúti dinoszaurszelőhelyről már a legelső ásatások óta ismertek ilyen halak maradványai, ezeket 2016-ban mind egy szál a *Coelodus* génusszal rokonítottak a kutatók. Az azóta begyűjtött iharkúti halmaradványok között azonban nemrégiben felbukkant egy felső állkapocselem, ami ezt minden kétséget kizáróan megcáfolta. Nem sokkal később előkerültek a felső állkapocselemhez rendelhető, most már magabiztosan azonosítható alsó állkapocselemek is, érdekes módon a sok-sok évvel ezelőtt itt begyűjtött leletek között.

Az újonnan felismert állkapocselemek rendszertani besorolása izgalmas eredményekre vezetett. Ezek a kövületek már nem rokoníthatóak az Európa szerte ismert *Coelodusszal*, hanem egyértelműen az Olaszországból, szintén késő kréta korú üledékből leírt *Polazzodus*hoz tartoznak. Az iharkúti leletek viszont erősen különböznek az összes eddig felfedezett *Polazzodus* maradványtól, így [új fajként kerültek leírásra](#).

Az újonnan leírt faj az ajkai Bródy Imre Gimnázium igazgatója, Mihályfi László nevét kölcsönözte, és *Polazzodus mihalyfii* néven került közlésre. Mihályfi László annak idején ebben az iskolában biológiatanára volt mind a kutatás első szerzőjének, Szabó Mártonnak, mind pedig a maradványok lelőhelyén, Iharkúton zajló gerinces őslénytani kutatásokat koordináló Ősi Attilának.

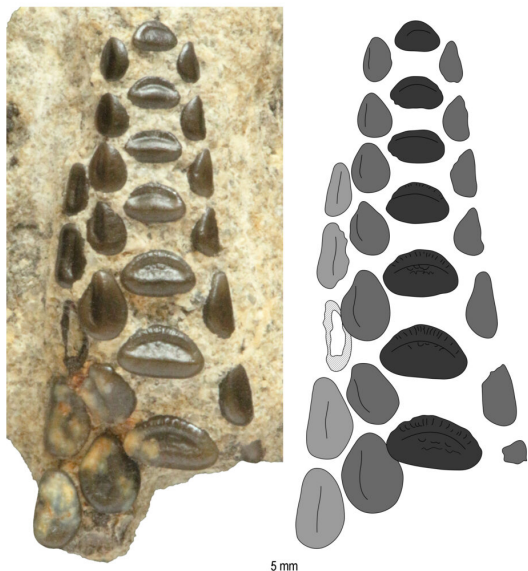
Az iharkúti lelőhelyen feltáruló, csonttartalmú üledék folyóvízi eredetű, míg a *Polazzodus* olaszországi típuslelőhelyén vizsgálható kőzetek tengeri üledékek. Ez az iharkúti gerinces-lelőhelyen előkerült fauna vizsgálata alapján arra utal, hogy a *Polazzodus mihalyfii* a génusz típusfajával, a *Polazzodus coronatus*szal ellentétben édesvízi halfaj volt. Aránylag kis méretéből eredően vélhetően kisméretű gerinctelenekkel, például kisebb csigákkal vagy rákokkal táplálkozott.

Az iharkúti lelőhelyről ezzel már két, hasonló életmódú, noha méretében eltérő *Pycnodontiformes* hal is ismert, ami az élőhelyek felosztásának izgalmas példája a 85 millió évvel ezelőtti Bakonyból. Az új faj felfedezése egyúttal hangsúlyozza a korábban gyűjtött őslénytani leletanyagok revíziójának fontosságát is.

A maradványok elemzéséből született tudományos publikáció az *Acta Palaeontologica Polonica* szakmai folyóirat hasábjain jelent meg.

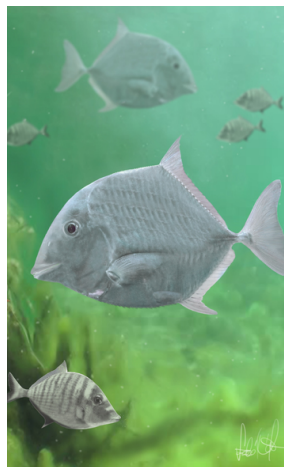
Sajtókapcsolat:

- kommunikacio@elte.hu

© Szabó és Cawley, 2025

A *Polazzodus mihalyfii* felső állkapocseleme (vomer) a benne ülő fogakkal.

© ELTE

A 85 millió évvel ezelőtti, iharkúti vízi élővilág rekonstrukciója.

Eredeti tartalom: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=27712>